

1. O symetrické reálné matici A , pro kterou platí $x^T Ax > 0$ pro všechna nenulová $x \in \mathbb{R}^n$ řekneme, že je pozitivně definitní. Definujme skalární součin $\langle x|y \rangle = x^T Ay$, dokažte, že toto je opravdu skalární součin právě když A je pozitivně definitní.

Pro daný skalární součin odvoďte obecný způsob, jak najít pozitivně definitní matici A , která ho určuje.

Dokažte, že součet dvou pozitivně definitních matic je pozitivně definitní matice. Ukažte, že kladný násobek pozitivně definitní matice je pozitivně definitní matice.

Pozitivně (semi-)definitní matice mimo jiné hrají velice důležitou roli v matematické optimalizaci (takzvané semidefinitní programování).

2. Spočítejte vzdálenost bodu $(1, 2, 0, 1)^T$ od roviny generované vektory $(1, 1, 0, 0)^T$, $(2, -1, 0, 0)^T$.
3. Vůči standardnímu skalárnímu součinu vyberte z následujících tří vektorů kolmé dvojice: $(1, 2, 3)$, $(5, 2, -3)$ a $(-2, -1, -4)$.

Kterou z následujících vlastností má relace kolmosti: Reflexivita, ireflexivita, symetrie, antisymetrie, tranzitivita?

4. Určete ortonormální bázi (pomocí G-S) řádkového prostoru následující matice a tu rozšířte na ortonormální bázi $\mathbb{R}^4$.
- $$\begin{pmatrix} 2 & 4 & 2 & 1 \\ -1 & -2 & -2 & -1 \\ 1 & 2 & 4 & 2 \\ 1 & 2 & 3 & 4 \end{pmatrix}$$

5. Pomocí projekce najděte nejlepší přibližné řešení soustavy $Ax = b$, kde $A = \begin{pmatrix} 2 & 1 & 0 \\ 4 & 2 & 0 \\ 2 & -4 & -1 \\ 1 & -2 & 2 \end{pmatrix}$,

$$b = (10, 5, 13, 9)^T$$

Všimněte si, že sloupce matice A jsou vzájemně kolmé. O kolik je vaše řešení špatně (tj. spočítejte $b - Ax$)? (Metoda nejmenších čtverců se často používá, když jsou chyby hodně malé – ale s takovými se na cvičení na papíře špatně počítá). Vyjdou stejná řešení jako řešení soustavy $A^T Ax = A^T b$?

6. Dokažte, že reálná norma definovaná skalárním součinem ($\|x\| = \sqrt{\langle x|x \rangle}$) splňuje rovnoběžníkové pravidlo, tedy $\|x + y\|^2 + \|x - y\|^2 = 2\|x\|^2 + 2\|y\|^2$.

Může být norma $\|x\|_1 = \sum |x_i|$ nebo norma $\|x\|_\infty = \max |x_i|$ dána skalárním součinem?

Pro zvědavé Kontrola maticového násobení: máte program, který tvrdí, že umí násobit matice rychle. Stačí skontrolovat $Cx = A(Bx)$ kde C je výstup programu po násobení AB a x je náhodný $\{0, 1\}$ vektor správné délky. Dokažte, že pak pokud je C špatně, pak s pravděpodobností aspoň polovina rovnost $Cx = ABx$ neplatí.

(2 body) Určete vzdálenost bodu $A = (5, 3, 5, 3)^T$ od roviny procházející počátkem a body $B = (8, -1, 1, -2)^T$ a $C = (4, -2, 2, -1)^T$.

(4 body) Definujme sloupce matice B jako sloupce matice A po Gram-Schmidtově ortonormalizaci. Pak spočítejte pomocí metody nejmenších čtverců přibližné řešení soustavy $Bx = b$ pro:

$$A = \begin{pmatrix} 2 & -4 & -1 \\ 2 & 2 & 1 \\ 4 & 2 & 0 \\ 1 & -2 & 2 \end{pmatrix}, b = (10, 5, 13, 9)^T. \text{ O kolik je vaše řešení chybné (tj. spočítejte } b - Bx\text{)?}$$

Vyjdou stejná řešení jako řešení soustavy $A^T A x = A^T b$?